

D ů v o d y:

Nejvyšší soud, přezkoumav spisy, neshledal, že napadené usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu rejstříkového, jest ve zřejmém rozporu se zákonem nebo se spisy aneb že jest stíženo zmatečností. Není tu tedy podmínek § 16 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. a nemohlo býti dovolací stížnosti vyhověno. K vývodům stížnosti jest dodati ještě toto: Podle čl. 41 obch. zák. jest prokuristou, kdo má od vlastníka obchodního závodu (od principála) přikázáno, by provozoval jeho jménem a na jeho účet obchodní živnost a per procura firmu podpisoval. Podle čl. 42 obch. zák. zmocňuje procura ke všem druhům soudních i mimosoudních úkonů a právních jednání, která s sebou přináší provoz obchodní živnosti, nahrazuje každé zvláštní zmocnění, podle zemských zákonů potřebné, opravňuje k ustanovení i ku propouštění obchodních pomocníků a zmocněnců. Jen ke zcizení a k zatížení nemovitostí má prokurista potřebí zvláštního zmocnění. Předpokládá tedy zákon u prokuristy účast na provozu obchodní živnosti v rozsáhlejší míře. Vnitřní poměr mezi principálem a prokuristou nemusí býti příkazem v technickém smyslu, může býti i smlouvou služební, a pak jest prokurista obchodním pomocníkem, nebo smlouvou společenskou, nebo zvláštní smlouvou svého druhu (srovnej Hermann-Otavský, Všeobecný zákoník obchodní str. 89, 93). Ale ať jest již právní povaha vnitřního poměru mezi prokuristou a principálem jakákoli, zůstává prokurista jako takový podle zákona povolán k provozu obchodní živnosti principálovy, kterážto činnost v rámci čl. 42 obch. zák. ho právě jako prokuristu charakterisuje. Proto právem rekursní soud uvádí, že prokurista, obstarává věci závodu, pro nějž jest zřízen, vykonává tím své zaměstnání ve smyslu zákona ze dne 13. března 1928, čís. 39 sb. z. a n. a že, je-li cizinec, musí vykáhati svolení podle § 5 tohoto zákona. Rejstříkový soud není sice povinen, by z úřadu vyšetřoval, zda určitý právní poměr, který má býti vyznačen v obchodním rejstříku, vyhovuje podmínkám, na něž váže zákon jeho vznik — až na případy výslovně stanovené, — avšak jest vždy oprávněn, vzejdou-li mu pochybnosti, by si vyžádal výkaz, že bylo vyhověno zákonnému předpisu. To plyne již z úvahy, že se soud nemůže propůjčiti k tomu, by vědomě uváděl u veřejnou známost poměry, jichž vzniku zákon z ohledů veřejných chce zabrániti, pokud nebyly splněny stanovené jím předpoklady.

Čís. 11290.

Nepřípustnost pořadu práva pro nárok proti obci v Čechách na náhradu škody, ježto obec místo na náměstí, jež přislíbila podnikateli k postavení houpačky a kolotoče, zadala jinému majiteli zábavního podniku.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1931, Rv I 1487/30.)

Žalobkyně domáhala se na žalované obci v Čechách náhrady škody, kterou jí žalovaná obec prý způsobila tím, že místo na náměstí, které

pevně přislíbila žalobkyni ku postavení houpačky a kolotočů pro pouť, zadala jinému majiteli zábavního podniku. O b a n i ž š í s o u d y z a m í t l y žalobu z věcných důvodů.

N e j v y š š í s o u d k dovolání žalobkyně zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

D ů v o d y:

Z úřadu jest především zkoumati, zda žalobní nárok patří na pořad práva, což závisí na tom, zda poměr, z něhož jest odvozován, jest povahy soukromoprávní, či veřejnoprávní. Žalobkyně označuje sice v žalobě propůjčení místa za nájemní smlouvu, k jejímuž dotvrzení zaplatila obci 50 Kč jako závdavek. Než nerozhoduje právní názor žalobkyně o tomto poměru, nýbrž pravá jeho podstata. Náměstí jest obecním statkem ve smyslu § 288 obč. zák. Užívání obecního statku a nakládání s ním neřídí se však právem soukromým, nýbrž právem veřejným, při čemž obec nevystupuje jako soukromý vlastník, nýbrž jako vrchnost, když propůjčuje nemovitost k provozování veřejných podniků a vybírá za to zvláště poplatky buď z místa nebo ze zábavních podniků, plynoucí do obecní pokladny. Šlo tedy při tvrzeném propůjčení místa žalobkyni o vrchnostenský úkon žalované obce, nikoliv o uzavření nájemní smlouvy a 50 Kč žalobkyní složených jest pokládati za veřejnou dávku za používání obecního statku (srov. rozh. n. s. civ. 7742 a dále §§ 28 a 37 zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n., § 2 »pravidel o vybírání obecní dávky ze zábav« ve vlád. nař. ze dne 27. dubna 1922, čís. 143 sb. z. a n.). Rozhodnutí, zda žalovaná obec je povinna dáti žalobkyni náhradu, přísluší tedy správnímu úřadu a pořad práva pro zažalovaný nárok jest vyloučen. Bylo proto podle §§ 240 třetí odstavec, 471 čís. 7, 477 čís. 6, 478 první odstavec a § 513 c. ř. s. rozsudky nižších soudů, jakož i předchozí řízení pro zmatečnost zrušiti a žalobu odmítnouti.

Čís. 11291.

Předpisu § 268 c. ř. s. nelze použiti, byla-li trestní věc ukončena rozsudečným záznamem, z něhož nelze seznati, kterou skutkovou podstatu vzal trestní soudce co do jednotlivostí za prokázanou.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1931, Rv I 1634/30.)

Žalobce domáhal se na žalovaném náhrady škody, tvrdě, že kočí žalovaného Jan K. jel dne 14. ledna 1929 s tankovým povozem po nesprávné straně silnice, čímž zavinil, že žalobcův automobil musel vjet do silničního příkopu a tím byl poškozen. Jan K. byl právoplatným rozsudkem okresního soudu ze dne 26. února 1926 uznán vinným přestupkem podle § 431 tr. zák. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal žalobní nárok po právu a uvedl v otázce, o niž tu jde, v d ů v o d e c h: V otázce zavinění dospěl soud k přesvědčení, že úraz zavinil kočí K.